

Stapsgewijs door de Arbowet

Alle arbowetgeving in een notendop

CHECKLIST

Publicatiedatum:
18 maart 2025

Iedere werknemer heeft recht op veilige en gezonde arbeidsomstandigheden. Dit staat in de Arbowet. Doel van de wet is het voorkomen van ziekte, arbeidsongeschiktheid en dodelijke ongevallen door en op het werk.

De Arbowet is een kaderwet, die verder wordt uitgewerkt in het Arbobesluit en de Arboregeling. Om grip te krijgen op alle arboverplichtingen van zowel werkgevers als werknemers, vind je in deze toolbox een thematisch overzicht. Door alle stappen te volgen, weet je zeker dat je een goed arbobeleid voert.

Deze toolbox bestaat uit de volgende stappen:

Algemene informatie over de arbowetgeving	p.2
Verplichtingen rond de RI&E	p.3
Verplichtingen rond de bhv	p.3
Verplichtingen rond deskundige bijstand	p.3
Verplichtingen rond de preventiemedewerker	p.4
Verplichtingen rond het PAGO	p.4
Vergeet ook deze verplichtingen niet	p.5
Actuele ontwikkelingen	p.5
Gevolgen van overtreding van de Arbowet	p.6
De rol van de OR bij arbowetgeving	p.6

Arbowetgeving in een notendop

Elke werkgever is verplicht om te zorgen voor goede en veilige arbeidsomstandigheden. Om alle werkenden zoveel mogelijk te beschermen tegen arbeidsongevallen, beroepsziekten en andere werkgerelateerde risico's, zijn regels opgesteld.

Arbobeleid

De Nederlandse arbowetgeving bestaat uit de Arbeidsomstandighedenwet, het Arbeidsomstandighedenbesluit en de Arbeidsomstandighedenregeling. Om te voorkomen dat je door de bomen het bos niet meer ziet, bevat deze toolbox alle arbobplichten waar werkgevers in ieder geval aan moeten voldoen. Ook werknemers hebben plichten, die in deze toolbox aan bod komen. De toolbox is thematisch geordend, zodat in een oogopslag duidelijk is welke stappen nodig zijn voor het voeren van een goed arbobeleid.

Stap 1 Download de interactieve inhoudsopgave

CHECKLIST

[Stapsgewijs door de Arbowet](#)

De interactieve inhoudsopgave heb je nu voor je. Hierin staan alle onderdelen van deze toolbox benoemd. Elke titel bevat de link naar het betreffende onderdeel op Rendement Online. Deze inhoudsopgave is ook te gebruiken als checklist: je kunt items afvinken als je wilt bijhouden welke onderdelen zijn afgerond.

Opmerkingen

Stap 2 Algemene informatie over de arbowetgeving

ARTIKEL

[Een overzicht van de opbouw van de arbowetgeving](#)

De werkgever is verantwoordelijk voor een gezonde en veilige werkomgeving voor zijn werknemers. Om dat te bereiken, moet er een arbobeleid zijn, zoals is vastgelegd in de wet. De wetgeving steekt best complex in elkaar. Welke wetten en regels zijn er op arbogebied? Hoe verhouden die regels zich tot elkaar? En welke instantie handhaaft wat? Lees het in dit verdiepingsartikel.

Opmerkingen

V & A

[Hoe zit de arbowetgeving in elkaar?](#)

In deze Vraag & Antwoord lees je het antwoord op de vraag: 'We horen veel over de Arbowet, maar er is ook een Arbobesluit en een Arboregeling. Wat is het verschil eigenlijk? Weegt de een zwaarder dan de ander?'

Opmerkingen

CHECKLIST

[Werkgeversverplichtingen volgens de Arbowet](#)

Elke werkgever is verplicht om te zorgen voor goede en veilige arbeidsomstandigheden. Om alle werkenden zoveel mogelijk te beschermen tegen arbeidsongevallen, beroepsziekten en andere werkgerelateerde risico's, zijn regels opgesteld. De arbowetgeving bestaat uit de Arbeidsomstandighedenwet, het Arbeidsomstandighedenbesluit en de Arbeidsomstandighedenregeling. Om te voorkomen dat je door de bomen het bos niet meer ziet, bevat deze checklist alle arboplichten waar werkgevers in ieder geval aan moeten voldoen.

Opmerkingen

ARTIKEL

[Alle plichten van de werkgever op basis van de Arbowet](#)

Als werkgever moet je ervoor zorgen dat werknemers veilig en gezond kunnen werken. In de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) staan daarom een flink aantal verplichtingen waaraan je je moet houden. Zorg ervoor dat je hiervan op de hoogte bent! Dit artikel zet de zaken op een rij.

Opmerkingen

V & A

[Met welke Europese arboregels moeten we rekening houden?](#)

De Nederlandse arbowetgeving heb je inmiddels goed bestudeerd. Maar is er eigenlijk ook Europese wetgeving rondom arbeidsomstandigheden waarvan je op de hoogte moet zijn? Lees het in deze Vraag & Antwoord.

Opmerkingen

V & A

[Zijn er verplichtingen voor werknemers volgens de Arbowet?](#)

Werkgevers moeten zich houden aan de Arbowet, maar zijn er ook arboverplichtingen voor werknemers? Lees het in deze Vraag & Antwoord.

Opmerkingen

Stap 3 Verplichtingen rond de RI&E

TOOLBOX

[Maak snel en eenvoudig een RI&E](#)

Iedere werkgever moet verplicht een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) hebben. Daar komt best veel bij kijken. Deze toolbox helpt je bij het maken van een RI&E die voldoet aan alle eisen.

Opmerkingen

STAPPENPLAN

[Aandachtspunten bij het opstellen van de RI&E](#)

Er zijn diverse risico's in een organisatie waar je, bijvoorbeeld op basis van de Arbowet, maatregelen voor moet treffen. Om deze risico's geheel in beeld te brengen en passende maatregelen te treffen, moet je een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) opstellen en uitvoeren. Dit stappenplan neemt de verschillende handelingen door die je daarbij moet doorlopen.

Opmerkingen

FORMULIER

[Plan van aanpak RI&E](#)

Na het in kaart brengen van de risico's in je organisatie, moet je maatregelen treffen om deze risico's te verkleinen of te elimineren. Die maatregelen leg je vast in een plan van aanpak voor de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E). Dit kant-en-klare schema (met voorbeelden) hoef je alleen maar in te vullen om tot een goed plan van aanpak te komen. Voeg dit plan van aanpak toe aan je RI&E.

Let erop dat bij het maken van het plan van aanpak de preventiemedewerker betrokken is. Dit is een wettelijke verplichting volgens de Arbowet.

Opmerkingen

STAPPENPLAN

[Aanvullende RI&E \(ARIE\) bij gevaarlijke stoffen](#)

Gevaarlijke stoffen brengen extra grote risico's met zich mee. Voor bedrijven waar gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen is er dan ook aanvullende regelgeving: de Aanvullende voorschriften risico-inventarisatie en -evaluatie (ARIE-regeling) en de Sevesorichtlijnen, die sinds 2024 zijn ondergebracht in de Omgevingswet. Met dit stappenplan zie je wanneer jullie organisatie een aanvullende RI&E (ARIE) moet hebben en welke acties je daarvoor moet ondernemen.

Opmerkingen

Stap 4 Verplichtingen rond de bedrijfshulpverlening (bhv)

ARTIKEL

[Wettelijke verplichtingen rond de bhv](#)

Dat werkgevers de bedrijfshulpverlening moeten organiseren, is een plicht. Die verplichting staat in de Arbowet, maar komt ook voort uit de zorgplicht van werkgevers die in het Burgerlijk Wetboek is geformuleerd. Daarnaast speelt regelgeving voor het gebouw waarin jullie organisatie is gevestigd een rol. Net als richtlijnen uit je branche en normen voor de opzet van de bhv. Waar moet je rekening mee houden? Lees erover in dit verdiepingsartikel.

Opmerkingen

TOOLBOX

[Stapsgewijs naar een solide bhv-organisatie](#)

Iedere werkgever is wettelijk verplicht om zo goed mogelijk te zorgen voor de veiligheid en gezondheid van zijn medewerkers én eventuele bezoekers. Deze zorgplicht houdt onder meer in dat de bedrijfshulpverlening (bhv) binnen jullie organisatie goed is geregeld. Deze toolbox leid je door alle stappen die je organisatie moet nemen voor het regelen van goede bedrijfshulpverlening die aan de wettelijke eisen voldoet.

Opmerkingen

Stap 5 Verplichtingen rond deskundige bijstand

ARTIKEL

[De onderdelen van het basiscontract met de arbodienst](#)

Gezonde en veilige werkomstandigheden zijn een voorwaarde om werknemers langer vitaal en met plezier aan het werk te houden. Om dit te realiseren, laten werkgevers zich bijstaan door een arbodienstverlener. Sinds de laatste wijziging van de Arbowet is elke werkgever verplicht hiervoor een basiscontract af te sluiten. Daarin horen een aantal vaste onderdelen te staan. Welke zijn dat? Lees er alles over in dit artikel.

Opmerkingen

INFOGRAPHIC

[Vangnet of maatwerk?](#)

Volgens de Arbowet is de werkgever verplicht zich bij zijn preventie-, verzuim- en re-integratiebeleid te laten bijstaan door gecertificeerde deskundigen. Hij heeft de keuze uit een vangnet- of maatwerkregeling. Wat zijn de verschillen? Deze infographic maakt het duidelijk.

Opmerkingen

TOOLBOX

[Stap voor stap naar goede afspraken met de arbodienst](#)

De arbodienst is in het leven geroepen om werkgevers te helpen voldoen aan de eisen die de wet stelt aan arbeidsomstandigheden en het verzuimbeleid. De taken van de arbodienst gaan veel verder dan alleen zieke werknemers controleren. Het gaat ook om controle van de arbeidsomstandigheden, hulp bij verzuimbegeleiding en begeleiding van het re-integratietraject. Ook kan de arbodienst helpen bij het opstellen van een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E).

De ondernemingsraad (OR) moet met de keuze van een arbodienstverlener instemmen. Deze toolbox helpt bij het kiezen van de juiste diensten van de arbodienst voor een optimale samenwerking.

Opmerkingen

ARTIKEL

[Een arbeidshygiënist beschermt de gezondheid](#)

De werkgever moet zich volgens de Arbowet laten bijstaan door kerndeskundigen: de bedrijfsarts, de veiligheidskundige, de arbeids- en organisatiekundige, en de arbeidshygiënist. Zo'n kerndeskundige mag meerdere specialisaties hebben. En de taken en competenties die bij de specialisaties horen, overlappen elkaar op sommige punten. Dat kan verwarrend zijn. Wat doet nu precies een arbeidshygiënist? Lees het in dit artikel.

Opmerkingen

V & A

[Wat doet een veiligheidskundige in zijn rol als kerndeskundige?](#)

In de Arbowet staan vier kerndeskundigen genoemd. Eén van die arbokerndeskundigen is de veiligheidskundige. Wat doet een veiligheidskundige precies? Lees het in deze Vraag & Antwoord.

Opmerkingen

V & A

[Wat doet een arbeids- en organisatiedeskundige?](#)

In de Arbowet staan vier kerndeskundigen genoemd. Eén van die arbokerndeskundigen is de arbeids- en organisatiedeskundige. Wat doet een arbeids- en organisatiedeskundige precies? Lees het in deze Vraag & Antwoord.

Opmerkingen

Stap 6 Verplichtingen rond de preventiemedewerker

INFOGRAPHIC

[De preventiemedewerker: wettelijke taken en basisvoorwaarden](#)

Een preventiemedewerker is een deskundige werknemer op het gebied van preventie en bescherming. Zijn taak is het bijstaan van de werkgever bij het verminderen van arbeidsrisico's en het voorkomen van verzuim. De wettelijke taken van de preventiemedewerker staan in de Arbowet. De werkgever moet zorgen voor de basisvoorwaarden om deze taken goed uit te voeren. Deze infographic zet het op een rij.

Opmerkingen

TOOLBOX

[Zo maak je werk van de preventiemedewerker](#)

Iedere organisatie moet wettelijk verplicht over een preventiemedewerker beschikken. De overheid heeft deze verplichting ingevoerd om werkgevers en werknemers meer verantwoordelijkheid te laten nemen voor preventie van verzuim en arbeidsongevallen. Met deze toolbox regelt de werkgever de basisvoorwaarden, opleiding en de aanstelling van de preventiemedewerker. De preventiemedewerker gebruikt de toolbox om zijn adviserende en samenwerkende rol inhoudelijk vorm te geven.

Opmerkingen

Stap 7 Verplichtingen rond het arbeidsgezondheidskundig onderzoek (PAGO)

V & A

[Is een arbeidsgezondheidskundig onderzoek \(PAGO\) verplicht?](#)

In deze Vraag & Antwoord lees je het antwoord op de volgende vraag: 'Wij hoorden dat voor aanvang van bepaalde werkzaamheden het aanbieden van een periodiek arbeidsgezondheidskundig onderzoek (PAGO) verplicht is. Klopt dit?'

Opmerkingen

INFOGRAPHIC

[PAGO of PMO?](#)

De Arbowet verplicht werkgevers om werknemers periodiek een gezondheidsonderzoek aan te bieden. De inhoud daarvan is afhankelijk van de aard van het werk. De twee mogelijkheden zijn een periodiek arbeidsgezondheidskundig onderzoek (PAGO) en een preventief medisch onderzoek (PMO). Wat zijn de verschillen? Je ziet het in deze infographic.

Opmerkingen

NIEUWS

[Extra medische keuring bij risicovol werk](#)

Werknemers die werken met gevaarlijke stoffen of in gevaarlijke omstandigheden, kunnen in aanvulling op het PAGO een medische keuring ondergaan. Dit is vaak in sectorverband geregeld en wordt uitgevoerd door de bedrijfsarts of arbodienst. Lees er meer over in dit nieuwsartikel.

Opmerkingen

Stap 8 Vergeet ook deze verplichtingen niet

ARTIKEL

[Bied ook bijzondere medewerkers arbozorg](#)

De werkgever heeft niet alleen de wettelijke plicht zijn eigen werknemers te beschermen tegen gezondheidsschade door het werk. Ook werknemers die niet in loondienst zijn, maar die wel werkzaamheden voor jullie organisatie verrichten, hebben recht op gezonde en veilige arbeidsomstandigheden. Wie zijn deze bijzondere groepen voor wie de werkgever ook moet zorgen? Lees er alles over in dit verdiepingsartikel.

Opmerkingen

INFOGRAPHIC

[Meldingsplichtige arbeidsongevallen](#)

Vindt er een arbeidsongeval plaats op de werkvloer, dan is dat een flinke schok voor zowel de werknemers als de werkgever. Volgens de Arbowet is jullie organisatie verplicht om bepaalde arbeidsongevallen te melden bij de Arbeidsinspectie. Voor welke soort arbeidsongevallen geldt dit? Deze infographic zet het op een rij.

Opmerkingen

TOOLBOX

[Zo voorkom je werkstress door een te hoge werkdruk](#)

Werkstress heeft verschillende oorzaken. Het kan te maken hebben met de organisatie, de aard en omvang van het werk, met de werknemer als persoon of een combinatie daarvan. Om passende maatregelen te kunnen nemen, moet je uitzoeken welke oorzaken er zijn en waar je de meeste impact kunt maken met maatregelen tegen ongezonde werkstress.

Werkdruk is onderdeel van de psychosociale arbeidsbelasting (PSA). Je bent als werkgever daarom wettelijk verplicht om aandacht te schenken aan werkdruk en de daaruit voortvloeiende werkstress. In deze toolbox komt ook de rol van de ondernemingsraad (OR) aan bod.

Opmerkingen

TOOLBOX

[Snel aan de slag met de aanpak van grensoverschrijdend gedrag](#)

Elke organisatie heeft de wettelijke verplichting om de risico's van psychosociale arbeidsbelasting (PSA) door ongewenst gedrag tegen te gaan. Het kan dan gaan om agressie en geweld, discriminatie, seksuele intimidatie en pesten. Welke vorm ook aan de orde is, het beleid van de organisatie moet hieraan paal en perk stellen. Deze toolbox – die bij nieuwe ontwikkelingen steeds wordt aangevuld – helpt bij het effectief voorkomen en aanpakken van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag. Ook de rol van de OR komt aan bod.

Opmerkingen

ARTIKEL

[Veiligheidsmaatregelen voor iedereen op of nabij het werk](#)

Niet alleen werknemers moeten kunnen rekenen op gezonde en veilige omstandigheden. Iedereen moet zonder gevaar kunnen verblijven in gebouwen en op het terrein van jullie organisatie, én in de naaste omgeving. Een werkgever heeft dus ook verplichtingen ten opzichte van anderen dan werknemers. De Arbowet bevat daar een algemeen kader voor. Lees er meer over in dit artikel.

Opmerkingen

ARTIKEL

[Wat moet de werkgever volgens de wet regelen bij thuiswerk?](#)

Thuiswerk is sinds 'corona' heel gangbaar. Veel beeldschermwerkers doen hun taken thuis, enkele of soms alle dagen van de werkweek, en vaak alleen. De werkgever moet ook dan instaan voor goede arbozorg. Hoe ver gaan hierbij zijn juridische verplichtingen? Lees het in dit verdiepingsartikel.

Opmerkingen

Stap 9 Actuele ontwikkelingen

ARTIKEL

[Slechte naleving arboret bij werken met gevaarlijke stoffen](#)

Werkgevers zijn te vaak nalatig met het nemen van risicobeperkende maatregelen bij het werken met gevaarlijke stoffen. Uit een niet mis te verstaan rapport van de Arbeidsinspectie blijkt dat werkgevers de risico's onderschatten en dat werknemers daardoor kans lopen op ernstige gezondheidsschade. De Arbeidsinspectie trekt harde conclusies: werkgevers doen te weinig en ontlopen hun verantwoordelijkheid. Lees er meer over in dit verdiepingsartikel.

Opmerkingen

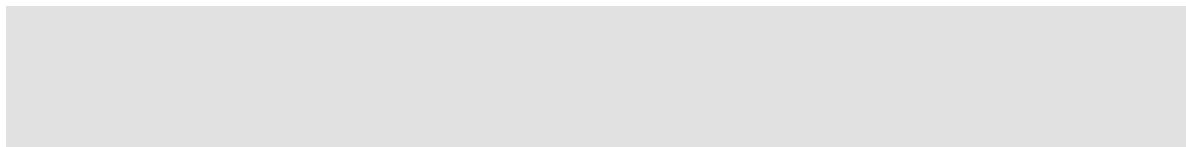

NIEUWS

[Wijzigingen regels gevaarlijke stoffen in Arbobesluit](#)

De regels in het Arbobesluit over de bescherming van werknemers tegen blootstelling aan gevaarlijke stoffen zijn in mei 2024 op een aantal punten gewijzigd. De wijzigingen gaan onder andere over kankerverwekkende stoffen. Dit heeft ook effect op de Arboregeling. Dit nieuwsartikel legt het uit.

Opmerkingen

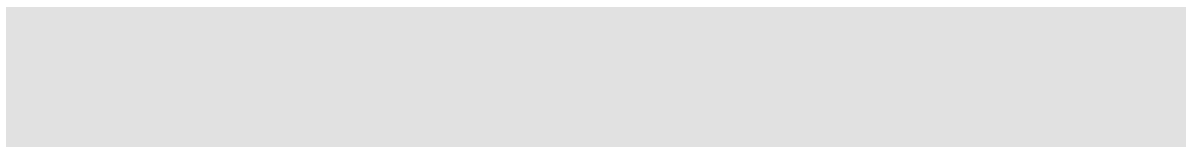

VIDEO

[Werknemer heeft recht op oogonderzoek en beeldschermbril](#)

Iedere werknemer die beeldschermwerk verricht, heeft recht op een oogonderzoek. De werkgever moet de kosten van een beeldschermbril voor zijn rekening nemen. In deze video wordt in 1 minuut uitgelegd wat de regels hiervoor zijn.

Opmerkingen

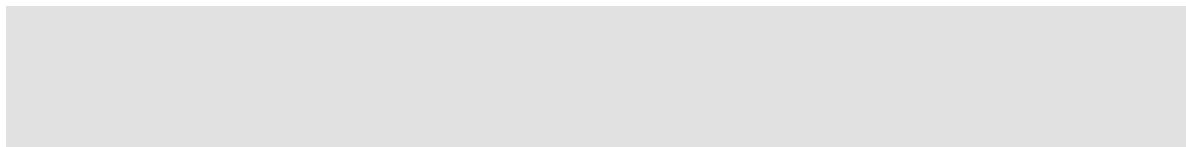

NIEUWS

[Werkgevers nalatig met melden arbeidsongeval migranten](#)

Arbeidsmigranten zijn relatief vaak betrokken bij een arbeidsongeval. Een deel daarvan mondt uit in een letselschadezaak. Onderzoekplatform Investico onderzocht een aantal van deze zaken en ontdekte dat werkgevers onvoldoende optreden tegen onveilige situaties. Lees er meer over in dit nieuwsartikel.

Opmerkingen

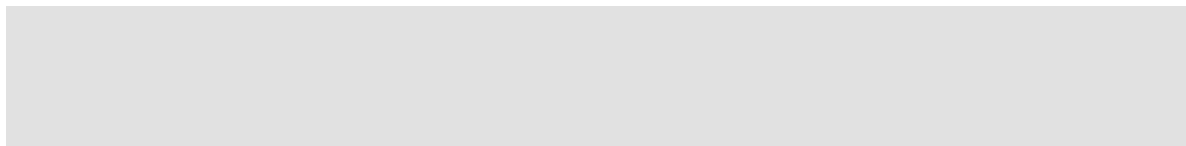

NIEUWS

[Wetsvoorstel voor verplichte gedragscode gepubliceerd](#)

Werkgevers met minimaal 10 werknemers worden verplicht om een gedragscode ongewenst gedrag op te stellen. Dat is opgenomen in een conceptwetsvoorstel van het kabinet, dat een wijziging moet aanbrengen in de Arbowet. Dit nieuwsartikel vertelt er meer over.

Opmerkingen

Stap 10 Gevolgen van overtreding van de Arbowet

ARTIKEL

[Het werk van de Arbeidsinspectie](#)

Opeens gebeurt het: een inspecteur van de Arbeidsinspectie op de stoep, onaangekondigd. Je werkgever en de mensen worden ongerust. Een rondgang door het bedrijf komt nét heel slecht uit, maar je werkgever mag niet weigeren. Voor jou als arboadviseur is het nuttig te weten: waarom komt een inspecteur langs en hoe verloopt zo'n bezoek? In dit verdiepingsartikel wordt het uitgelegd.

Opmerkingen

NIEUWS

[Opbouw boetes Arbeidsinspectie bij overtredingen Arbowet](#)

Werkgevers die de Arbowet overtreden, kunnen daarvoor op de vingers getikt worden door de Nederlandse Arbeidsinspectie. Ook al is de overtreding onbedoeld, de werkgever kan hiervoor wel een boete te krijgen. Voor het berekenen van de boete hanteert de Inspectie normbedragen. Hoe komen die tot stand? Lees het in dit artikel.

Opmerkingen

NIEUWS

[Last onder dwangsom of boete bij overtreden Arbowet](#)

Werkgevers die de Arbowet overtreden, kunnen te maken krijgen met sancties, zoals een boete of een dwangsom. Beide zijn financiële sancties. Ze worden opgelegd door de Nederlandse Arbeidsinspectie. Een last onder dwangsom komt minder vaak voor. Wat houdt het in? Lees het in dit nieuwsartikel.

Opmerkingen

V & A

[Mag de Arbeidsinspectie ook thuiswerkplekken controleren?](#)

Mag de Arbeidsinspectie ook thuiswerkplekken controleren? Je leest het in deze Vraag & Antwoord.

Opmerkingen

Stap 11 De rol van de OR bij arbowetgeving

INFOGRAPHIC

[OR heeft veel invloed op arbobeleid](#)

De OR heeft instemmingsrecht op het arbobeleid in een organisatie. Hierdoor heeft de OR een vinger in de pap bij de opstelling, uitvoering en evaluatie van de arboregels. Wat zijn de belangrijkste onderwerpen op het gebied van arbo? Je ziet het in deze infographic.

Opmerkingen

ARTIKEL

[Speciale taak van de OR: toezien op de arbeidsomstandigheden](#)

De Arbowet verplicht elke ondernemer om voor veilige en gezonde arbeidsomstandigheden voor alle werknemers te zorgen. De ondernemingsraad heeft op zijn beurt ook een zorgtaak. Jullie OR moet namelijk bevorderen dat de arbeidsomstandigheden in de organisatie in orde zijn. Hoe kun je invulling geven aan deze speciale opdracht? Lees er alles over in dit verdiepingsartikel.

Opmerkingen

Toch nog vragen?

Als je na het bestuderen van deze toolbox nog vragen hebt over de Arbowet, kun je die voorleggen aan de adviseurs van de adviesdesk. Stel als abonnee gratis je vraag via rendement.nl/adviesdesk en ontvang binnen vijf werkdagen een antwoord.